

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v **K.**, proti žalovanému **M.**, so sídlom v **B.**, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C 73/2005, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp. zn. 5 Co 508/2005 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009 **o d m i e t a .**

Konanie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp. zn. 5 Co 508/2005 **z a s t a v u j e .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 1. decembra 2005 č.k. 17 C 73/2005-33 zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. V odôvodnení uviedol, že ide zrejme o bezúspešné uplatňovanie práva, nakoľko z návrhu na začatie konania je zrejmé, že žalobca si uplatňuje nárok z titulu nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a v zmysle § 3 tohto zákona pasívne legitimovaným v takom prípade je štát, z ktorého dôvodu v konečnom rozhodnutí súd žalobu zamietne pre nedostatok pasívnej legitimácie žalovaného.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa uznesením z 31. mája 2006 sp. zn. 5 Co 508/2005 (č.l. 45 spisu) potvrdil, keď dospel k záveru, že u žalobcu nie sú splnené podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov pre zrejmu bezúspešnosť uplatneného práva ako jedného z podstatných predpokladov pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca **(prvým) dovolaním z 12. septembra 2006** (č.l. 49 spisu), v ktorom nesúhlasil právnym názorom odvolacieho súdu, žiadal napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 25. septembra 2006 č.k. 17 C 73/2005-55 (doručeným žalobcovi 13. októbra 2006) žalobcu vyzval v lehote 10 dní od doručenia uznesenia na odstránenie označených vád dovolania a zároveň na predloženie plnomocenstva pre advokáta na jeho zastupovanie v dovolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola predložená vec na rozhodnutie o dovolaní žalobcu po jeho poučení v zmysle § 30 O.s.p., podaním zo 14. marca 2007 vrátil spis Okresnému súdu Bratislava I na rozhodnutie o žiadosti žalobcu o ustanovenie právneho zástupcu pre dovolacieho konanie.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 13. augusta 2008 č.k. 17 C 73/2005-72 zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie z dôvodu nesplnenia zákonných predpokladov u žalobcu pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Hoci by aj majetkové pomery žalobcu odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vzhľadom na jeho invalidný dôchodok a sociálnu situáciu, podľa názoru súdu ide o svojvoľné uplatňovanie práva, ktoré nie je podložené žiadnymi konkrétnymi rozhodujúcimi skutočnosťami, bez poznania ktorých nemožno vyvodiť potrebu zvýšenej ochrany záujmov žalobcu v konaní.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. marca 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009 napadnuté uznesenie potvrdil s poukazom na správnosť záverov súdu prvého stupňa.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca (**druhým**) **dovolaním zo 4. mája 2009** (č.l. 79 nasl. spisu). Na odôvodnenie svojho mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že rozhodnutia súdov nižších stupňov hrubo porušujú jeho práva, lebo konkrétne napísal čoho sa domáha a bola mu spôsobená škoda. V dôsledku priet'ahov spôsobených súdmi mu vznikla škoda v peniazoch, pretože sociálna poisťovňa mu nepriznala spätne dôchodok, lebo konanie trvalo viac ako 4 roky. Súdny hrubo porušili ústavu, keď mu neustanovili advokáta a nepriznali mu oslobodenie od súdnych poplatkov. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a zároveň priznať oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanoviť advokáta pre dovolacie konanie.

Vyjadrenia žalovaného k dovolaniam žalobcu sa v spise nenachádzajú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal účastník konania, skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutia z hľadiska ich vecnej správnosti.

1. K dovolaniu žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009:

Aj keď žalobca nemá právnické vzdelanie a nie je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd nepovažoval v danom prípade nedostatok povinného zastúpenia za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. So zreteľom na dovolaním napadnuté rozhodnutie vychádzal z toho, že ak predmetom dovolacieho prieskumu má byť rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p. (ako je to aj v posudzovanej veci), nemožno striktne trvať na splnení tejto podmienky, lebo v opačnom prípade by bol popretý nielen zámer, ktorý sledoval účastník konania podaním dovolania, ale tiež účel dovolacieho konania, v ktorom predmetom posúdenia má byť záver odvolacieho súdu o (ne)splnení podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov súdom (na obdobnom názore založil svoje rozhodnutie Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 21. februára 2007 sp. zn. 2 Cdo 329/2006).

Dovolací súd z vyššie uvedeného dôvodu pristúpil k posudzovaniu procesnej prípustnosti (**druhého**) **dovolania** proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009 napriek tomu, že dovolateľ bez právnického vzdelania nie je zastúpený advokátom.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.). Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania vyvodiť z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. sa dovolací súd zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval

vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca netvrdil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie, dovolací súd poznamenáva, že rozhodnutím o neustanovení zástupcu z radov advokátov žalobcovi v dovolacom konaní nebola odňatá možnosť pred súdom konať. Tento záver opodstatňuje predovšetkým skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok dáva odňatie možnosti pred súdom konať výslovne do súvislosti s faktickým procesným postupom súdu, nie s jeho právnym posúdením určitej otázky (vrátane otázky splnenia podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a podmienok pre ustanovenie zástupcu účastníka konania súdom). Pokiaľ by sa aj prípadne súd pri rozhodovaní (posudzovaní tejto otázky) dopustil omylu v aplikácii práva, mal by jeho postup za následok (len) nesprávne rozhodnutie, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľ v dovolaní namieta porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán, postačuje, ak odôvodnenie obsahuje všetky pre rozhodnutie

podstatné skutočnosti, ktoré objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07). Z tohto dôvodu je jeho dovolacia námietka neopodstatnená.

Vzhľadom na vyššie uvedené a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že zo spisu nevyplýva, že by súdy dovolateľovi neustanovili zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov, hoci by pre to boli dané procesné predpoklady, dospel dovolací súd k záveru, že postup súdov bol v súlade so zákonom a nemal za následok znemožnenie realizácie procesných práv žalobcu. Keďže procesná prípustnosť (v poradí druhého) dovolania žalobcu nevyplýva ani z § 239 ani z § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol tento opravný prostriedok dovolateľa ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

2. K dovolaniu žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp. zn. 5 Co 508/2005:

Dovolací súd ďalej skúmal, či sú v danej veci splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci **(prvého) dovolania** žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2006 sp. zn. 5 Co 508/2005. V zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za účinnosti dovolateľa.

Zo spisu vyplýva, že žalobca bol poučený o tom, že dovolateľ bez právnického vzdelania musí byť zastúpený advokátom. Žalobca v dovolacom konaní nepreukázal, že má právnické vzdelanie (a že teda v dovolacom konaní nemusí byť zastúpený advokátom). Bol oboznámený s rozhodnutiami súdov oboch nižších stupňov o tom, že sa mu neustanovuje zástupca z radov advokátov. Napriek tomu však do spisu nezaložil advokátovi udelenú plnú moc na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. V dôsledku toho zostal nedostatok uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) konanie o (prvom) dovolaní žalobcu zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p.

a § 104 ods. 2 O.s.p.), pričom sa nemohol zaoberať jeho procesnou prípustnosťou ani dôvodnosťou.

Žalobca z procesného hľadiska zaviniť, že sa jeho (druhé) dovolanie muselo odmietnuť a konanie o jeho (prvom) dovolaní zastaviť, a preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková